

Νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Μελετώντας προσεκτικὰ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ ποὺ μᾶς περιβάλλει, καταλήγουμε ἀναπόφευκτα στὸ συμπέρασμα, ὅτι στὶς μέρες μας τὸ καθῆκον καὶ ἡ ἀρετὴ ἔχουν χάσει τὴν παλιά τους αἴγλη. Ἐκεῖνο ποὺ φαίνεται πὼς μετράει σήμερα εἶναι ἡ δύναμη καὶ ὁ ἀριθμὸς. Αὐτὸ γίνεται ἰδιαίτερα ἀντιληπτὸ στὴν πολιτικὴ, κοινωνικὴ καὶ ἰδιωτικὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ κάθε εἴδους πιέσεις καὶ ἀδικίες εὐκόλα συγχωροῦνται στοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας. Ἡ διατυμπανιζόμενη πρόοδος καὶ ἐξέλιξη σκεπάζει καὶ δικαιολογεῖ πολλά. Συχνὰ καὶ ἡ πιὸ δειλὴ ἀντίρρηση γιὰ κάποιο ἐπίμεμπτο γεγονὸς χαρακτηρίζεται ὡς ἔλλειψη λεπτότητας. Ἐπίσης καταπληκτικὴ ἐπιρροὴ στὴν ἀνθρώπινη σκέψη ἀσκεῖ ἡ γνώμη τοῦ πλήθους.

Καθετὶ ποὺ σκέφτεται, ἀποφασίζει καὶ ἐνεργεῖ τὸ σύνολο, γίνεται νόμος, στὸν ὁποῖο ὑποτάσσονται ὅλοι καὶ στὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ὑποκύπτει ἡ ἴδια ἡ συνείδηση. Φυσικά, τὸ σύνολο μπορεῖ κάποτε νὰ ἔχει δίκιο. Εἶναι πολλοί, ὡστόσο, ποὺ ἔχουν τὴν ἐντύπωση -καὶ ἴσως δὲν κάνουν λάθος- ὅτι τὶς περισσότερες φορές τὸ πλήθος, ὁ ὄχλος, πέφτει ἔξω.

«Ἀλλὰ τί μᾶς ἐνδιαφέρει;», σκέφτονται πολλοί. «Εἶναι πιὸ συνετὸ νὰ φέρεσαι ὅπως

ὅλοι· ἢ, τουλάχιστον, δὲν εἶναι ἀσυγχώρητο τὸ νὰ μὴν τηρεῖται τόσο ἀύστηρὰ τὸ καθῆκον, ἀφοῦ καὶ ἄλλοι δὲν τὸ τηροῦν. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους!».

Αὐτὸς ὁ κανόνας, ὅμως, εἶναι ὀλέθριος, γιατί, κι ἂν ἀκόμα σὲ μερικές περιπτώσεις φαίνεται νὰ μᾶς διευκολύνει, πληρώνουμε αὐτὴ τὴ διευκόλυνση μὲ τριπλῆ θυσία: τῶν πεποιθήσεών μας, τῆς ἐλευθερίας μας καὶ τῆς τιμῆς μας.

1. Η ΘΥΣΙΑ ΤΩΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ

Ὅσοι ἀκολουθοῦν αὐτὸν τὸν κανόνα, συχνὰ πρέπει νὰ θυσιάσουν πρώτ' ἀπ' ὅλα τὶς πεποιθήσεις τους. Βέβαια κανεὶς δὲν ἔχει ἀντίρρηση, ὅτι εἶναι συνήθως ἀναγκαῖο νὰ προσαρμοζόμαστε στὶς καθημερινὲς βιοτικὲς ἀπαιτήσεις καὶ συνθήκες, ὅταν αὐτὲς δὲν προσβάλλουν οὔτε τὴν πίστη οὔτε τὰ χριστιανικὰ ἥθη. Ὁ χριστιανὸς ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ ἀληθινὴ ἀγάπη πρὸς τὸ συνάνθρωπο εἶναι πάντα πρόσχαρος πρὸς ὅλους, εὐγενικός, ἐξυπηρετικός, περιποιητικός καὶ πρόθυμος νὰ ὑπομείνει ὅλα ὅσα δὲν ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ πιστεύω του.

Ἀλλὰ ἐδῶ ἀκριβῶς σταματᾷ ἡ μεγαλόψυχη διάθεσή του νὰ συμμορφώνεται μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου: Ἴσως μὴν παραδέχονται οἱ γύρω του οὔτε τὴ θεία ἀποκάλυψη οὔτε τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Ἴσως παρασύρονται στὶς προκλητικὲς ἐνέργειές τους ἀπὸ τὴ γνώμη τοῦ ὄχλου. Ἴσως καταπατοῦν χωρὶς τύψεις τὸν θεῖο καὶ ἀνθρώπινο ἠθικὸ νόμο. Ἴσως περιφρονοῦν τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας. Ὁ πιστὸς χριστιανὸς θὰ θρηνεῖ τὴν πνευματικὴ ἀναπηρία τῶν συνανθρώπων του, ἀλλὰ φυσικὰ ποτὲ δὲν θὰ τοὺς μιμηθεῖ. Ἡ προσωπικὴ του συνείδηση, φωτιζόμενη καὶ παιδαγωγούμενη ἀπὸ τὴν πίστη, στέκει γι' αὐτὸν μοναδικὸς ὁδηγός.

Μὰ καὶ πῶς μπορούσε νὰ εἶναι διαφορετικά; Μήπως ἡ πλάνη παύει νὰ εἶναι πλάνη, ὅταν γίνεται ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ σύνολο; Καὶ τὸ κακὸ πού ἐνεργεῖται σὲ εὐρεία κλίμακα, δὲν παραμένει ἐξίσου κακό; Καὶ τὸ ἠθικὸ χρέος, ἔστω ξεχασμένο καὶ ἀπαράδεκτο ἀπὸ τοὺς πολλούς, χάνει ἄραγε γι' αὐτὸν τὴν ὑπέρχονη καὶ καθολικὴ του ἰσχύ;

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει στοὺς ἀσταθεῖς καὶ ἀμφιταλαντευόμενους χριστιανοὺς ὅλων αὐτῶν τῶν ἐποχῶν: «Μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζει τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» (Ρώμ. 12, 2).

Ἔτσι, ἂν ὁλος ὁ κόσμος λησμόνησε τὶς θεῖες ἀλήθειες καὶ βυθίστηκε στὸ κακὸ -«Ὁ κόσμος ὁλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Ἄ' Ἰω. 5, 19)- γιὰ νὰ ὑλοποιηθεῖ ἡ εὐαγγελικὴ διδασκαλία καὶ νὰ πρωτεύσει σὲ ὅλα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι πολὺ συχνὰ καὶ

ἀπαραίτητο καὶ φυσικὸ νὰ ξεχωρίζουμε ἀκριβῶς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὸ θέλημά τους δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν θεῖο νόμο καὶ ἡ ζωὴ τους δὲν χαρακτηρίζεται ἀπὸ χριστιανικὸ ὀρθόδοξο πνεῦμα.

Στὸ θέμα αὐτὸ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μᾶς προβάλλει ἕνα ἐντυπωσιακὸ παράδειγμα στὸ πρόσωπο τοῦ Τωβίτ.

Ζοῦσε στὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ Ἑβραῖοι, ξεχνώντας τὶς ἀμέτρητες εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ, ξέπεσαν στὴν εἰδωλολατρικὴ πλάνη. Ἡ ἀποστασία γενικεύθηκε τόσο, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἰσχύσουν γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ λόγια του προφητὰνακτος Δαβίδ: «Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνὸς» (Ψάλμ. 13, 3).

Καὶ ὅμως, μέσα στὸν πλανημένο ὄχλο ὁ Τωβίτ παραμένει ἀκλόνητος στὴν πίστη καὶ στὶς παραδόσεις τῶν προγόνων του καὶ στὸν θεοδίδακτο νόμο τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ὅταν ὅλοι ἔτρεχαν νὰ προσκυνήσουν τὸ χρυσὸ μοσχάρι, ὁ Τωβίτ πήγαινε στὸ Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων γιὰ νὰ λατρεύσει τὸν ἀληθινὸ Θεό, προσφέροντας τὶς ἀπαρχὲς τῶν ἀγρῶν του καὶ τὸ δέκατο ὅλων τῶν εἰσοδημάτων του.

Ἦρθαν ἔπειτα τὰ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς φορτωμένα δοκιμασίες -αἰχμάλωτος στὴ χώρα τῶν Ἀσσυρίων-, ἀλλὰ οὔτε τώρα προδίνει τὴν ὁδὸ τῆς ἀληθείας. Παραμένει σταθερὰ προσηλωμένος στὸν πατροπαράδοτο νόμο. Ἔτσι, ἐνῶ ὅλοι ἔτρωγαν τὰ ἀπαγορευμένα ἀπὸ τὸν θεῖο νόμο σφάγια τῶν εἰδωλολατρικῶν θυσιῶν, τὰ εἰδωλόθυτα, αὐτὸς οὔτε μία φορὰ δὲν κάνει «ὄ,τι κάνουν ὅλοι».

Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ κορυφώνεται ἡ μαρτυρία πίστεως τοῦ Τωβίτ, μέσα στὸ εἰδωλοκρατούμενο γένος του, εἶναι ριποκίνδυνη καὶ διαμετρικὰ ἀντίθετη τακτικὴ ποὺ ἀκολουθεῖ -συγκριτικὰ μὲ τοὺς δειλοὺς συμπατριῶτες του- στὸ καίριο γιὰ τὴν ἰσραηλιτικὴ συνείδηση θέμα τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν: Ἀψηφώντας ὄχι πιά ἀπλῶς κοινὴ γνώμη, σχόλια καὶ εἰρωνεῖες, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀκόμα τὴ διαταγὴ τῶν τυράννων, ποὺ ἀπαγόρευε μὲ ποινὴ θανάτου τὴν ταφὴ τῶν νεκρῶν Ἰσραηλιτῶν, ἐγκατέλειπε κάθε σούρουπο τὸ φτωχικὸ του, γιὰ νὰ ἐπιτελέσει -μόνος αὐτὸς- τὸ ὕστατο ἱερὸ χρέος, κηδεύοντας ὅσα ἄταφα πτώματα τῶν δύστυχων σκλάβων ὁμοφύλων του ἔβρισκε.

Εἶναι γνωστὲς ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ οἱ εὐλογίες μὲ τὶς ὁποῖες τὸν ἀντάμειψε ὁ Κύριος -ὄχι πάντως ἀμέσως, ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτα δοκίμασε ἐπὶ πολὺ τὴν ἀκαμπτη καὶ ἀνδρεία ἐμμονῆς του στὸν θεῖο νόμο καὶ κάτω ἀπὸ τὶς πιὸ ἀπελπιστικὰ ἀντίξοες περιστάσεις.

Παρόμοια καλούμαστε κι ἐμεῖς, μέσ' ἀπὸ τὶς (θεληματικὰ ἢ, συνήθως, ἀθέλητα) στρατευμένες κατὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐπιβλητικὲς σὲ

ὄγκο μάζες, νὰ ξεμακρύνουμε -θαρραλέες μονάδες-, νὰ ξεχωρίσουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους. «Ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε», γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Β' Κόρ. 6,17). Καὶ σχολιάζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Ἄς δεχθοῦμε τὴ συμβουλὴ τοῦ δασκάλου τῆς οἰκουμένης καὶ ἄς σκεφθοῦμε ποιοὶ θέλει νὰ εἶναι οἱ χριστιανοί· πῶς θέλει νὰ εἶναι ξένοι πρὸς τὴν παροῦσα ζωὴ, ὄχι γιὰ νὰ κατοικήσουν κάπου ἔξω καὶ μακριὰ ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμο, ἀλλὰ, ἐνῶ θὰ ζοῦν μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο καὶ θὰ τὸν συναναστρέφονται, δὲν θὰ ζοῦν ὅπως ζεῖ ὁ κόσμος, γι' αὐτὸ καὶ θὰ λάμπουν σὰν τὰ ἀστέρια καὶ θὰ δείχνουν στοὺς ἀπίστους μὲ τὰ ἔργα τους ὅτι μετατόπισαν τὸν ἑαυτὸ τους σὲ ἄλλη πολιτεία, καὶ ὅτι δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινὸ πρὸς τὴ γῆ καὶ τὰ ἐγκόσμια πράγματα». Δὲν θὰ θυσιάσουμε, λοιπόν, οἱ χριστιανοί, γιὰ μία ταπεινὴ εὐαρέσκεια ἐκεῖνων ποὺ παρανομοῦν, καμιὰ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς καὶ πεποιθήσεις μας, οὔτε τὸ “γιώτα” ἢ τὴν “κεραία” τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς.

2. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Εἶναι ἀξιοπαρατήρητο ὅτι τὸν ἐπιζήμιο κανόνα «δὲν πρέπει νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους» τὸν ἀκολουθοῦν συνηθέστερα, ἄνθρωποι, ποὺ πολὺ τοῦς ἀρέσει νὰ ὀνομάζονται «φιλελεύθεροι», χωρὶς νὰ συνειδητοποιοῦν ὅτι μὲ τὴν ἔνταξή τους σ' αὐτὸ τὸ μαζικὸ καλούπι ἀρνοῦνται τὴν προσωπικὴ τους ἐλευθερία καὶ αὐτοπαραδίνονται σὲ μία ταπεινωτικὴ σκλαβιά.

Πολὺ σωστὰ γράφει καὶ πάλι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ὁ ὄχλος εἶναι, δυστυχῶς, κύριός μας καὶ φοβερὸς τύραννος... Ὁ πολὺς ὄχλος, ὁ ἄτακτος καὶ τιποτένιος, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ δώσει διαταγές, ἀλλὰ ἀρκεῖ μόνο νὰ μᾶς δείξει τὶς προτιμήσεις του καὶ ἀμέσως ὑπακούομε σὲ ὅλα. Καὶ πῶς, λένε, μπορεῖ νὰ ἀποφύγει κανεὶς αὐτοὺς τοὺς δυνάστες; Ἄν ἀποκτήσει φρόνημα ἀνώτερο ἀπ' αὐτούς, ἂν ἐξετάσει προσεκτικὰ τὴ φύση τῶν πραγμάτων, ἂν περιφρονῆσει τὴ γνώμη τῶν πολλῶν, ἂν πρὶν ἀπ' ὅλα ἀσκήσει τὸν ἑαυτὸ του, ὥστε, προκειμένου γιὰ θέματα ποὺ εἶναι πραγματικὰ αἰσχρά, νὰ μὴ φοβᾶται τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὸ ἀκοίμητο μάτι τοῦ Θεοῦ, καὶ προκειμένου γιὰ ἀγαθὰ θέματα νὰ ἐπιδιώκει καὶ πάλι τὰ στεφάνια ποὺ δίνει Ἐκεῖνος».

Ἀπροκάλυπτα ἄς ἀναρωτηθεῖ καθένας μας: Ἐνας ἄνθρωπος ποὺ φοβᾶται νὰ ξεχωρίσει ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ποὺ δὲν τολμάει νὰ φανερώσει ἔμπρακτα τὶς πεποιθήσεις του, εἶναι πραγματικὰ ἐλεύθερος; Θὰ ἦταν εὐτυχής, ἂν μπορούσε νὰ ἐκδηλωθεῖ ἀδίσταχτα, σύμφωνα μὲ τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς του, ἀλλὰ δὲν τολμάει. Δὲν εἶναι ἐλεύθερος. Εἶναι δέσμιος στὴν “κοινὴ γνώμη”. Καὶ μόνη ἡ ἀπλὴ παρουσία προσώπων μὲ ἀντίθετες ἀπόψεις τὸν παραλύει. Εἶναι πολὺ τολμηρὸς καὶ φέρεται ὅπως τοῦ ὑπαγορεύει ἡ συνειδήσή του, ὅταν εἶναι μόνος ἢ σὲ περιβάλλον ποὺ συμμερίζεται τὰ πιστεύματά του. Ἀλλὰ ρίξτε μία ματιά, ὅταν βρίσκεται μέσα στὸ ἀνερμάτιστο πλῆθος. Δὲν τὸν ἀναγνωρίζετε! Εἶναι ἄλλος ἄνθρωπος:

Σκέφτεται καὶ ζεῖ ὅπως ὅλοι. Ἀρνεῖται τὴν προσωπικότητά του, τὴν ἐλευθερία τῆς σκέψεως καὶ συνειδήσεώς του. Εἶναι ἕνας δοῦλος καὶ μάλιστα ὁ πιὸ δυστυχισμένος ἀπὸ τοὺς δούλους.

Ἡ διατύπωση αὐτὴ δὲν κρύβει σχῆμα ὑπερβολῆς. Μήπως ὑπάρχει ἀπαισιότερη μορφή δουλείας ἀπὸ τὸ νὰ μὴν μπορεῖς νὰ ἐκφράσεις ὅ,τι νιώθεις καὶ νὰ ἐκδηλωθεῖς ὅπως ποθεῖς;

Ἐκεῖνος ποὺ κρατιέται δέσμιος ἀπὸ τέτοια ψυχολογικὰ συμπλέγματα, συχνὰ ἀναγκάζεται νὰ ταπεινωθεῖ πάρα πολύ. Ὁ φόβος «μὴν ξεχωρίσει ἀπὸ τοὺς ἄλλους» πιεστικὰ τὸν ἀναγκάζει νὰ συμμετέχει κάποτε σὲ ψυχοφθόρες συζητήσεις ἢ νὰ χαμογελάει ἄλλοτε σὲ βλάσφημα καὶ αἰσχροῦ ἀστεία κατὰ τῆς πίστεως. Μία τέτοια τακτική, ὅμως, δὲν εἶναι μόνο ἀνελεύθερη, ἀλλὰ φτάνει σὲ πλήρη ἐξευτελισμὸ τῆς προσωπικότητος.

Νά, λοιπόν, μὲ ποιὲς ἀναπόφευκτες συνέπειες συνοδεύεται ὁ κανόνας «δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καλύτερα νὰ φερόμαστε ὅπως ὅλοι».

Τελείως διαφορετικὰ συμπεριφέρονταν οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ καὶ οἱ μάρτυρες. Μπροστὰ στὸ βῆμα τῶν αἰμοχαρῶν δικαστῶν καὶ μπροστὰ στὰ ὀργισμένα ἐχθρικὰ πλήθη δὲν δίσταζαν νὰ ὁμολογοῦν θαρραλέα τὴν πίστη τους στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Ρωτοῦσαν τὸ χριστιανό:

- Πῶς ὀνομάζεσαι;
- Χριστιανός! ἀπαντοῦσε.
- Ποιὸ εἶναι τὸ ἐπάγγελμά σου;
- Χριστιανός!
- Ἡ πατρίδα σου;
- Χριστιανός!...

Πάντα ἡ ἴδια μεγαλειώδης καὶ ἀνδρεία ἀπάντηση, ποὺ συχνὰ ἔφερνε σὲ δύσκολη θέση τοὺς διώκτες, κάποτε τοὺς προβλημάτιζε καὶ ὄχι σπάνια τοὺς ὀδηγοῦσε στὸν Χριστό.

Αὐτὸ εἶναι τὸ γνήσιο χριστιανικὸ πνεῦμα: Πνεῦμα εἰλικρίνειας, σταθερότητας, ἀληθινῆς ἐλευθερίας, πνεῦμα διαμετρικὰ ἀντίθετο πρὸς τὴν ταπεινωτικὴ θεωρία τοῦ «δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους». Ὁ Θεὸς δὲν «ἔδωκεν ἡμῖν πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως» (Β' Τίμ. 1, 7).

3. ΘΥΣΙΑ ΤΙΜΗΣ

Ἀλλά, ἄραγε, αὐτὴ ἡ τακτικὴ τοῦ χαμαιλεοντισμοῦ, ἀπογυμνώνοντας τὸ χριστιανὸ

ἀπὸ τὶς ἀρχές του κι ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴν αὐτοελευθερία, τοῦ ἐξασφαλίζει τουλάχιστον τὴν ἐκτίμηση καὶ τὸ σεβασμὸ τῶν ἄλλων, ὅπου καὶ ἀποβλέπει κυρίως; Θὰ ἦταν τελείως ἀψυχολόγητο νὰ ὑποθέσουμε κάτι τέτοιο. Ἡ κοινὴ γνώμη στὰ πνευματικὰ θέματα -τὸ εἶπαμε ἤδη- πέφτει πολὺ ἔξω. Ποτέ, ὡστόσο, δὲν ἀμείβει μὲ τὴν ὑπόληψή της χαρακτηῖρες ἀμφιταλαντευόμενους. Οἱ ἄνθρωποι -πῶς νὰ τὸ κάνουμε;- ἀγαποῦν καὶ μάλιστα θαυμάζουν, ἔστω ἐνδόμυχα, τὶς σταθερές καὶ ξεκαθαρισμένες πεποιθήσεις, καὶ ὁ σεβασμὸς τους εἶναι βαθὺς γιὰ κείνους ποὺ στέκουν ἀσάλευτοι στὶς ἀρχές τους.

Αὐτὸ ἴσχυε ἀκόμα καὶ στὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμο. Ἕνας προχριστιανὸς ἀκριβῶς σοφός, θέλοντας νὰ δώσει τὴν εἰκόνα τοῦ ἐνάρετου ἀνθρώπου, τονίζει ὅτι τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντος· οὔτε ἡ παντοδυναμία τῶν τυράννων, οὔτε ἡ πίεση τῆς κοινῆς γνώμης οὔτε ἀκόμα ἡ καταστροφὴ ὀλόκληρης τῆς... οἰκουμένης!

Πολὺ πειστικὴ γιὰ τὴν ἀλήθεια ὅσων ὑποστηρίζουμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶναι μία ἐνέργεια τοῦ εἰδωλόλατρη αὐτοκράτορα Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ: Θέλοντας νὰ δοκιμάσει τοὺς χριστιανοὺς ἀξιωματικούς τῆς ἀκολουθίας του, τοὺς ἀνακοίνωσε ὅτι θὰ κρατήσῃ κοντὰ του μόνο αὐτοὺς ποὺ θ' ἀρνηθοῦν ἀμέσως τὴ χριστιανικὴ τους πίστη. Μερικοὶ τότε, κάνοντας ἕνα βῆμα μπροστά, δήλωσαν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι ν' ἀρνηθοῦν. Καὶ τότε ὁ Κωνσταντίος, ρίχνοντάς τους μία περιφρονητικὴ ματιά, τοὺς ἐδίωξε ὡς ἀνάξιους τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Τὸ ἴδιο ὑποτιμητικὸ βλέμμα, εἴτε ἔκδηλο εἴτε ὑποκριτικὰ καλυμμένο, εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν δειλῶν καὶ μικρόψυχων, ποὺ εἶναι ἔτοιμοι σ' ἕνα εἰρωνικὸ μειδίαμα νὰ προδώσουν τὶς ἀρχές τους. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς περιφρονοῦν, ἐνῶ, ἀντίθετα, σέβονται ἐκείνους ποὺ τίποτα δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ τοὺς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ τρόπο ζωῆς, ποὺ οἱ ἴδιοι ἔχουν ἐπιλέξει. Κι ὄχι μόνο τοὺς σέβονται, ἀλλὰ κάποτε εἶναι ἔτοιμοι νὰ τοὺς μιμηθοῦν.

Ένα γεγονός πάνω σ' αυτό: Σὲ κάποιο πολυτελὲς ξενοδοχεῖο παρατέθηκε ἐπίσημο γεῦμα. Ἦταν περίοδος νηστείας. Ὅλοι ἔτρωγαν ἀρτύσιμα φαγητά. Κάποιος, ὅμως, παράγγειλε νηστίσιμο, μὲ συνέπεια νὰ εἰσπράξει πολλὰ εἰρωνικὰ χαμόγελα καὶ σχόλια προσβλητικά. Τὸ ἤρεμο, ὡστόσο, καὶ γεμάτο αὐτοπεποίθηση φέρισμα τοῦ νηστευτῆ καὶ οἱ σοβαρὲς καὶ ἔξυπνες ἀπαντήσεις του πολὺ γρήγορα ἀνάγκασαν τοὺς ἐπιπόλαιους συνδαιτημόνες νὰ σωπάσουν. Ἐνας, μάλιστα, σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέση του καί, ἐκφράζοντας τὸ θαυμασμό του γιὰ τὴ σταθερότητα ποὺ εἶχε στὶς ἀρχὲς του ὁ πρῶτος, πρόσθεσε: «Δὲν ἐπιθυμῶ ἐσεῖς μόνο νὰ ἔχετε ἀπόψε νηστίσιμο φαγητό. Εἶμαι κι ἐγὼ ὀρθόδοξος χριστιανὸς καὶ ἀπὸ σήμερα θ' ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμά σας». Κι ἔδωσε ἀμέσως ἐντολὴ νὰ τοῦ σερβίρουν νηστίσιμο φαγητό.

* * *

Πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦμε ὅτι ἀποτελεῖ μεγάλο κίνδυνο γιὰ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ ἡ πλατιὰ διάδοση στὶς μέρες μας τῆς νοοτροπίας: «Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους».

Ἀξίζει νὰ θυμηθοῦμε ὅτι ὁ εἰδωλολάτρης φιλόσοφος Πλάτων, τὸν 5ο π.Χ. αἰῶνα, ἐπισημαίνει αὐτὸν τὸν κίνδυνο γιὰ τὴν ἠθικὴ ζωὴ στὸ πρόσωπο τοῦ Σωκράτη. Στὸ διάλογο «Κρίτων» προσωποποιεῖ αὐτὴ τὴ μικρόψυχη ἔγνοια «μὴν τυχὸν ἔρθουμε σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ γνώμη τῶν πολλῶν» στὴ μορφή τοῦ μαθητῆ τοῦ Σωκράτη Κρίτωνα. Ἀλλὰ ὁ Σωκράτης τοῦ ἀπαντάει: «Οὐ... πάνυ ἡμῖν φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ,τι ὁ ἐπαίων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἷς καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια».

Δηλαδή: Δὲν πρέπει καθόλου νὰ νοιαζόμαστε τί θὰ ποῦν γιὰ μᾶς οἱ πολλοί, ἀλλὰ τί θὰ πεῖ ὁ γνώστης τοῦ τί εἶναι δίκαιο καὶ τί ἄδικο, ὁ ἕνας, ὅχι οἱ πολλοί, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀλήθεια.

Μιλώντας σχεδὸν προφητικὰ ὁ Σωκράτης, ἐκτὸς ποὺ ἀδιαφορεῖ ἂν θὰ ξεχωρίσει ἀπὸ τοὺς πολλούς, δίνει τὸ βάρος στὴ γνώμη τοῦ ἑνός, τοῦ ἐκλεκτοῦ, ποὺ στὴν περίπτωσή μας δὲν εἶναι παρὰ ὁ Θεός, ὁ «Εἷς καὶ αὐτὴ ἡ Ἀλήθεια».

Ὅσοι ὅμως θεωροῦν τὸν Σωκράτη καὶ τὸν Πλάτωνα «ξεπερασμένους», καθὼς ἀκόμα καὶ τὸν ἄλλο σοφὸ, ποὺ εἶπε «εἷς ἐμοὶ μυρίοι, ὅταν ἄριστος ᾦ», ἂς ἀναπαύσουν τὴν πρωτοποριακὴ σκέψη τους στὸν «πρωτοποριακὸ» Εὐγένιο Ἴονέσκο καὶ συγκεκριμένα στοὺς «Ρινόκερους» του, ποὺ μᾶς μεταφέρουν τὸ ἴδιο μήνυμα, τὴ δυσπιστία δηλαδή τοῦ Σωκράτη στὴ γνώμη τῶν πολλῶν καί, ἀκόμα πιὸ κοντὰ μας, τὴν ἀποστολικὴ προτροπὴ «μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ» (Ρώμ. 12, 2).

Θυμίζουμε ὅτι στὸ ἔργο του αὐτὸ ὁ διάσημος θεατρικὸς συγγραφέας παρουσιάζει

ἀλληγορικὰ κάποιες μεμονωμένες στὴν ἀρχὴ περιπτώσεις ἀνθρώπων, πού, ἀκολουθώντας ἕναν ἀρκετὰ κτηνώδη τρόπο ζωῆς, ἔπαιρναν κι ἐξωτερικὰ τὴ μορφή τοῦ ρινόκερου, ἐπισύροντας βέβαια τὸν ἀνατριχιαστικὸ ἀποτροπιασμὸ καὶ τὴ φρίκη τῆς «καλῆς κοινωνίας». Ἀργότερα, ὅμως, τὰ κρούσματα αὐτὰ τῶν μεταμορφώσεων πλήθαιναν, ὥσπου οἱ τελευταῖοι πού δὲν μεταμορφώθηκαν κι ἀπόμειναν ἄνθρωποι, νὰ δέχονται τὰ βέλη τῆς... ρινόκερης εἰρωνείας καὶ περιφρονήσεως καὶ νὰ νιώθουν κομπλεξικοὶ γιατί ἦταν «ἀλλιώτικοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους», γιατί δηλαδή δὲν ἔγιναν κι αὐτοὶ ρινόκεροι!

Ἀνάμεσα στὴ διδασκαλία τοῦ πλατωνικοῦ Κρίτωνα καὶ στὸ πρωτοποριακὸ μήνυμα τοῦ Ἰονέσκο, γιὰ μᾶς, τοὺς χριστιανούς, κεντρικὴ, χρονικὰ καὶ ἀξιολογικὰ, θέση κατέχει μία θαυμαστὴ προφητεία τοῦ ἀγράμματος καθηγητῆ τῆς ἐρήμου Μεγάλου Ἀντωνίου, πού διαβάζουμε στὸ Γεροντικό:

«Εἶπεν ὁ ἀββὰς Ἀντώνιος ὅτι ἔρχεται καιρὸς ἵνα οἱ ἄνθρωποι μανῶσι, καὶ ἐπὰν ἴδωσι τινὰ μὴ μαινόμενον, ἐπαναστήσονται αὐτῷ λέγοντες, ὅτι σὺ μαίνη, διὰ τὸ μὴ εἶναι ὅμοιον αὐτοῖς».

Εἶπε ὁ ἀββὰς Ἀντώνιος ὅτι θὰ ῥθεῖ καιρὸς πού οἱ ἄνθρωποι θὰ τρελαθοῦν· κι ἂν δοῦν κανέναν γνωστικό, θὰ τὰ βάλουν μαζί του λέγοντας, «ἐσὺ τρελάθηκες», ἐπειδὴ δὲν θὰ εἶναι ὅμοιος μ' αὐτούς.

Ἄν δὲν τὴν περπατᾶμε ἤδη αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς προφητείας, ὅπωςδήποτε εἴμαστε πολὺ κοντὰ της. Καί, βέβαια, δὲν πρέπει ν' ἀποτελεῖ φιλοδοξία μας ἡ τρέλα, ἔστω καὶ ὁμαδική. Ἄς εἴμαστε ἕτοιμοι ν' ἀκούσουμε πολλὰς φορὲς μὲ φιλόσοφο ἀπάθεια τὸ «ἐσὺ τρελάθηκες».

Πάντως ἡ συλλογικὴ πείρα μας, πού δὲν εἶναι καὶ τόσο μικρὴ, πείθει ὅτι αὐτοὶ οἱ μεμονωμένοι καὶ λίγοι, πού δὲν παρασύρθηκαν ἀπὸ τὸ ρεῦμα τῆς μαζοποιήσεως τῶν ἰδεῶν -κοινωνικῶν, πολιτικῶν, θρησκευτικῶν-, δὲν εἶναι καὶ τόσο λίγοι, ἀλλὰ εἶναι, ὁμολογουμένως, μεμονωμένοι.

Βέβαια, μία πολὺ μεγάλη μερίδα τοῦ κόσμου -ὄχι «ὅλος ὁ κόσμος»- ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς πνευματικὲς ἀξίες, ἀγνοεῖ τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεως καὶ ποδοπατεῖ τὸν αἰώνιο νόμο τοῦ Θεοῦ.

Ἕπάρχουν, ὅμως, πάρα πολλοί, καὶ μάλιστα ἀνάμεσα στοὺς νέους, ὅσο δὲν τὸ ὑποψιαζόμαστε, πού δὲν ὑποτάχθηκαν στὴ νοοτροπία τοῦ ὄχλου καὶ στὴν ἰσοπέδωση τῆς προωθούμενης παγκοσμιοποιήσεως, πού δὲν καταδέχτηκαν νὰ προδώσουν τὶς ἀρχές τους γιὰ μία ψεύτικη κοινωνικότητα, πού δὲν «ἔκλιναν γόνυ τὴ Βάαλ», πού ἔμειναν πιστοὶ στὴ λατρεία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀσυμβίβαστοι στὸ ἐκκλησιαστικὸ ἄθλημα τῆς ἀρετῆς. Μόνο πού, καθὼς εἶπαμε,

ένῳ δὲν εἶναι τόσο λίγοι, εἶναι «μεμονωμένοι» καὶ στοὺς πολλοὺς -ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τέτοια στηρίγματα- ἄγνωστοι.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι «τὸ καλὸ δὲν κάνει θόρυβο». Συμφωνοῦμε. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ «λείμμα Κυρίου», ποὺ δὲν συσχηματίσθηκε «τῷ αἰῶνι τούτῳ» δὲν εἶναι -δὲν πρέπει νὰ εἶναι- ἐπιδεικτικό. Ἀλλά, ἐπιτέλους, ἄς μὴν εἶναι καί... ντροπαλό!

Ὅσοι, λοιπόν, ἔχουμε λίγο ὡς πολὺ ἐπηρεαστεῖ ἀπὸ τὴν ὀλέθρια θεωρία τοῦ «δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ξεχωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους», εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῶν καιρῶν νὰ τὴν ἀπορρίψουμε τὸ συντομότερο. Χωρὶς μεγάλα λόγια, ἡ στάση μας, καθὼς αὐτὴ ἀπορρέει ἀπὸ τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ μας βίωμα, ἄς εἶναι τὸ «κατηγορῶ» τῆς θεωρίας αὐτῆς.

Τηρώντας σταθερὰ τὶς φωτεινὲς ἐντολὲς τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, χωρὶς τὴν ἔνοχη ντροπή, γεμάτοι θάρρος, εἶναι σίγουρο πὼς σύντομα θ' ἀπολαύσουμε τὴν ἐκτίμηση, τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ σεβασμὸ τῶν συνανθρώπων μας. Ἀλλά, καὶ ἂν αὐτὸ δὲν γίνῃ, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος θὰ μᾶς δώσει πλουσιοπάροχα τὴν ἀμοιβὴ τῆς σταθερότητας καὶ τῆς ἀνδρείας. Αὐτόν, λοιπόν, ἄς ὁμολογοῦμε παντοῦ καὶ πάντοτε, «Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίους τὲ καὶ Ἑλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν» (Ἄ' Κόρ. 1, 23-24).

Πηγή: agiazoni.gr